

Imię i nazwisko .....

Klasa..... Grupa A

1. Wyjaśnij krótko, kim były wymienione osoby, co zrobiły, czym zasłynęły.

Henryk Żeglarz – .....

Ferdynand Magellan – .....

2. Wyjaśnij pojęcia.

karawela – .....

astrolabium – .....

3. Dopisz odkrycia do podanych dat.

1488 r. – .....

1497–1499 – .....

4. Ustal, czy podane zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.

Marco Polo żył na przełomie XIII i XIV w.	
Kulistość Ziemi została potwierdzona przez wyprawę Vasco da Gamy.	
Wielkie znaczenie dla odkryć geograficznych miało wykorzystanie portolanów.	

Imię i nazwisko .....

Klasa..... Grupa B

1. Wyjaśnij krótko, kim były wymienione osoby, co zrobiły, czym zasłynęły.

Bartolomeu Diaz – .....

Vasco da Gama – .....

2. Wyjaśnij pojęcia.

busola – .....

portolany – .....

3. Dopisz odkrycia do podanych dat.

1492 r. – .....

1519–1522 – .....

4. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.

Pierwszy do Ameryki dopłynął Genuńczyk w służbie hiszpańskiej.	
Jedną z przyczyn wielkich odkryć było przejście przez Turków Jedwabnego Szlaku.	
Cywilizacje prekolumbijskie upadły przed przybyciem Europejczyków.	

2. Wielkie odkrycia geograficzne

Zakres podstawowy. Model odpowiedzi

Nr	Grupa A	Grupa B	Punktacja
1.	Henryk Żeglarz – syn króla Portugalii, organizator wypraw zamorskich w XV w. wzdłuż zachodniego wybrzeża Afryki	Bartolomeu Diaz – portugalski żeglarz, w 1488 r. jako pierwszy dopłynął do południowego krańca Afryki	1 pkt
	Ferdynand Magellan – Hiszpan, dowodził pierwszą wyprawą dookoła świata; zginął na Filipinach w 1521 r.	Vasco da Gama – portugalski żeglarz, w 1498 r. jako pierwszy dopłynął do Indii	1 pkt
2.	karawela – statek, który powstał na początku XV w. w Portugalii, miał lepszą stabilność na morzu oraz większą ładowność	busola – przyrząd nawigacyjny wyposażony w igłę magnetyczną służący do wyznaczania kierunku podróży oraz utrzymania kursu w ciągu dnia i podczas pochmurnych nocy	1 pkt
	astrolabium – przyrząd umożliwiający nawigację na podstawie położenia ciał niebieskich	portolany – mapy, na których są rozrysowane linie brzegowe z charakterystycznymi punktami, np. cyplami, klifami czy zatokami, a zwłaszcza miejscami niebezpiecznymi dla żeglugi	1 pkt
3.	1488 r. – dopłynięcie przez Bartolomeu Diaza do Przylądka Dobrej Nadziei	1492 r. – dopłynięcie wyprawy Krzysztofa Kolumba do Ameryki	1 pkt
	1497–1499 – wyprawa Vasco da Gamy, podczas której została odkryta morska droga do Indii	1519–1522 – wyprawa zorganizowana przez Ferdynanda Magellana, której załoga jako pierwsza opłynęła Ziemię	1 pkt
4.	P, F, P	P, P, F	3 pkt
RAZEM			9 pkt